

PORADNIK BIBLIOTEKARZA

Nr 6

Czerwiec — 1952

Rok IV

Zbigniew Landau

ÓSMA ROCZNICA WYDANIA MANIFESTU LIPCOWEGO 22.VII.1944 — 22.VII.1952

W rocznicę wydania Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego dokonujemy zwykle przeglądu osiągnięć na poszczególnych odcinkach życia Polski Ludowej. W tym roku — roku uchwalenia Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — podsumowanie dotychczasowego dorobku staje się szczególnie ważne.

W ciągu ośmiu lat, jakie upłynęły od historycznej chwili wydania Manifestu Lipcowego, zostały zrealizowane kolejno podstawowe jego założenia. Po rozbiciu faszyzmu niemieckiego przez Armię Czerwoną, gdy władza w wyzwolonej Polsce przeszła w ręce mas ludu pracującego z klasą robotniczą na czele, zostały zacieśnione więzy przyjaźni pomiędzy naszym narodem, a narodami Związku Radzieckiego; przeprowadzono reformę rolną, a następnie nacjonalizację przemysłu, usunięte zostały zniszczenia wojenne. Wykonany przedterminowo Plan Trzyletni zakończył okres odbudowy gospodarczej kraju; produkcja przemysłu i rolnictwa, przypadająca na jednego mieszkańca, znacznie przekroczyła poziom przedwojenny.

Na Kongresie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w grudniu 1948 roku przed całym narodem polskim postawiono nowe wielkie zadanie budowy podstaw ustroju socjalistycznego. Wykonaniu jego służy Plan Sześcioletni, uchwalony przez Sejm

Ustawodawczy w lipcu 1950 roku. Podstawowe założenia Planu to ogromny rozwój sił wytwórczych, ograniczenie wpływu elementów kapitalistycznych w gospodarce narodowej, przekształcenie poważnej części gospodarstw małych i średniorolnych w socjalistyczne spółdzielnie produkcyjne, pogłębienie współpracy gospodarczej ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, polepszenie warunków życiowych i poziomu kulturalnego mas ludowych oraz wzmożenie ich aktywności.

„... ustawa o Planie Sześcioletnim stała się jakby nowym Manifestem Lipcowym, manifestem, który otwiera nową kartę w historii narodu“ — tak określił znaczenie Ustawy o Planie Sześcioletnim vice-premier Hilary Minc.

Entuzjazm z jakim masy pracujące całego kraju przystąpiły do walki o Plan Sześcioletni, zwycięskie wykonanie zadań dwóch pierwszych jego lat i wspaniałe dotychczasowe osiągnięcia tegoroczne stanowią rękojmię, że zostanie on zrealizowany przedterminowo i z nadwyżką.

Walka o zachowanie pokoju na świecie i o utrwalenie naszej niepodległości oraz łącząca się z nimi nierozzerwalnie walka o wykonanie Planu 6-letniego, to czołowe zadania stojące w chwili obecnej przed całym narodem. Hasło frontu narodowego, wysunięte na VI Penum KC PZPR, skupiło masy pracujące Polski Ludowej wokół tych zadań.

Podsumowaniem naszych ośmioletnich osiągnięć jest Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, która daje wyraz przeobrażeniom jakie nastąpiły w Polsce od dnia zdobycia władzy przez masy ludowe.

Podobnie jak we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i politycznego, stwierdzamy ogromny postęp na polu oświaty i kultury. W latach istnienia Władzy Ludowej zlikwidowany został analfabetyzm jako zjawisko masowe. Rozbudowana została szeroko sieć szkół podstawowych, zawodowych i wyższych; zmienił się w nich skład socjalny uczniów i studentów, na korzyść dzieci i młodzieży pochodzenia robotniczego i chłopskiego. Zwiększona została liczba bibliotek szkolnych i powszechnych, wzrosła wielkość posiadanych przez nie księgozbiorów. Podczas gdy przed wojną jedna książka przypadała

na 5—6 mieszkańców, a na wsi nawet na 27, dziś jedna książka przypada już na 3 mieszkańców, a w roku 1955 — jedna książka będzie przypadała na każdego mieszkańca. (Pamiętać przy tym trzeba, że zbiory bibliotek powszechnych zniszczone zostały w czasie wojny w 80%, wobec czego Państwo Ludowe musiało się tych bibliotek tworzyć prawie od podstaw). Dzięki rozbudowie sieci bibliotek gminnych i punktów bibliotecznych oraz bezpłatnemu udostępnianiu książek, zmienił się również skład czytelników w bibliotekach. Zmieniły się także rola i znaczenie bibliotek — biblioteki w Polsce Ludowej stały się orężem w walce klasowej i przyczyniają się do wychowania nowego człowieka, świadomego budowniczego socjalizmu.

Każdego roku, podsumowując nasze osiągnięcia, notujemy coraz to nowe sukcesy. Polska przekształca się coraz szybciej z kraju zacofanego w potężne państwo przemysłowe, zajmujące poważne miejsce w obozie pokoju. Wraz z przeobrażeniami gospodarczymi i społecznymi następuje przekształcanie świadomości społecznej. Wyrazem tego jest nowy stosunek do pracy, masowy ruch współzawodnictwa, rozwijająca się spółdzielczość produkcyjna na wsi. Polska Ludowa osiągnięcia swe zawdzięcza w znacznym stopniu pomocy i przykładowi Związku Radzieckiego oraz kierownictwu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej z Prezydentem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej Bolesławem Bierutem na czele.

Dla uczczenia Święta Lipcowego należy zarówno w bibliotekach, jak i świetlicach zorganizować wystawki książek, wiążących się tematycznie z dniem 22 Lipca. Na wystawce powinny znaleźć się wydawnictwa o odbudowie Polski, rozwoju przemysłu i rolnictwa, o Planie Sześcioletnim. Wielkość wystawki zależy od ilości posiadanych przez bibliotekę książek.

Na czołowym miejscu umieścić należy historyczne dokumenty Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, a mianowicie:

Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego,

Uchwałę w sprawie Trzyletniego Planu Odbudowy Gospodarczej,

Przemówienie Bolesława Bieruta na Kongresie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej,

Ustawę o Sześcioletnim Planie rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu w Polsce,

Przemówienie Bolesława Bieruta na VI Plenum KC PZPR,

Projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Obok tych dokumentów można na wystawce umieścić albumy, obrazujące życie Polski Ludowej, otwierając je na miejscu najbardziej interesującym dla środowiska, w którym biblioteka pracuje. Na przykład w bibliotece wiejskiej, na zdjęciu obrazującym nowe życie wsi, w bibliotece miejskiej, na planszy poświęconej rozwojowi przemysłu itp.

Poniżej podajemy spis albumów:

BIERUT B. *Sześcioletni Plan Odbudowy Warszawy*. W-wa 1950 KiW s. 368. *Pięć lat Polski Ludowej*. Wyd. 2 W-wa 1950 KiW s. 310, ilustr. *Polska Ludowa i jej młodzież*. W-wa 1951 KiW knlb. 90, ilustr.

Wyczerpujący wykaz książek o Planie Sześcioletnim podany został w „Nowych Książkach“ nr 23/24 z roku 1951. W związku z tym ograniczymy się tutaj do podania tytułów tylko paru pozycji z tego zakresu:

Plan Sześcioletni. Przemówienia Bieruta B., Minca H., Nowaka Z., Jędrychowskiego S., oraz tekst ustawy. W-wa 1950 KiW s. 227. JĘDRYCHOWSKI S., BLINOWSKI F., MINC H. *Sejm uchwała Plan Sześcioletni*, przemówienia wygłoszone w Sejmie Ustawodawczym. W-wa 1951 KiW s. 266. BIERUT B. *Walka narodu polskiego o pokój i Plan Sześcioletni*. MINC H. *Zadania gospodarcze na rok 1951*. W-wa 1951 KiW s. 111. *Budowa podstaw socjalizmu w Polsce* (O Planie Sześcioletnim). Materiały dla kursów partyjnych do tematu ósmego. W-wa 1951 KiW s. 67. Biblioteka Szkolenia Partyjnego. DUTLINGER A. *Co każdy Polak o Planie Sześcioletnim wiedzieć powinien*. W-wa 1951 „Czytelnik“ s. 83 Wiedza Powszechna.

LITWIN C. *ABC Planu Sześćioletniego*. W-wa 1951 „Czytelnik“ s. 242. *Naród Polski w walce o pokój i Plan Sześćioletni*. W-wa 1951 KiW s. 54

Dobór książek na wystawkę zależy również od środowiska w jakim znajduje się biblioteka. Jeżeli na przykład mamy w nim przewagę kobiet, należy wziąć to pod uwagę przy urządzaniu wystawki i wyłożyć również następujące książki:

KŁUSZYŃSKA D. *Co Polska Ludowa dała kobietom?* W-wa 1950 KiW s. 84. *Kobiety na szlaku budownictwa socjalistycznego*. W-wa 1951 KiW s. 42, 2 nlb. *Kobiety nowej Polski*. W-wa 1951 KiW s. 228. WASILKOWSKA Z. *Prawa kobiet w Polsce Ludowej*. W-wa 1952 KiW s. 47.

Jeżeli z biblioteki korzysta duża liczba młodzieży należy na wystawce uwzględnić książki o osiągnięciach i obowiązkach młodzieży w Polsce Ludowej:

KUREK T. *Szkoły sześciolatki*. W-wa 1951 KiW s. 42, ilustr. *Młodzież w walce o Plan Sześćioletni*. OCIEPKA W. *Plan Sześćioletni i zadania młodzieży w budownictwie socjalistycznym*. Referat wygłoszony na odbytym w dniach 1—3.VIII. 1950 r. Plenum Rady Naczelnej ZMP. W-wa 1950 Zarząd Główny ZMP s. 44, 4 nlb. OZGA W. *Rozbudowa szkolnictwa w planie sześćoletnim*. W-wa 1951 „Czytelnik“ s. 64, nlb. 4. ŻENIEWSKA J. *Co da młodzieży Plan Sześćioletni*. W-wa 1951 KiW s. 42, 2 nlb. *Młodzież w walce o Plan Sześćioletni*.

Oprócz wystawek pożądane jest opracowanie odpowiednich katalogów zagadnieniowych i plansz czytelniczych z wykazem posiadanych przez bibliotekę książek.

Uwaga: Wskazówki dla bibliotekarza jak zrobić wystawkę i plansze znaleźć można w nr 1 z 1949 r. „Poradnika Bibliotekarza“, zaś wskazówki do wykonania katalogu zagadnieniowego podane są w „Poradniku“ nr. 7 z r. 1949. Materiały te znaleźć można również w nowowydanej książeczce „*Formy pracy z czytelnikiem*“ wskazówki metodyczne. W-wa 1952 PZWS s. 52 Ministerstwo Kultury i Sztuki C.Z.B.

KONKURSY W CZYTELNI DZIECIĘCEJ

Wielką rolę w zakresie propagandy książek i czytelnictwa w bibliotekach dziecięcych odgrywają konkursy. Przy ich pomocy osiągnąć możemy różne cele, jak:

1. zapoznanie czytelników z twórczością danego autora;
2. przeczytanie przez nich wskazanej wartościowej książki;
3. zainteresowanie ich pewnym tematem, czy zagadnieniem (przez opracowanie katalogu lub zbieranie bibliografii);
4. zapoznanie z życiorysami sławnych ludzi;
5. wzbudzenie zainteresowania pewnymi książkami np. przyrodniczymi lub geograficznymi;
6. zachęcenie najmłodszych czytelników do doskonalenia się w samodzielny czytaniu... itp.

Konkursy podzielić można na wzrokowe i słuchowe. Do słuchowych zaliczymy takie jak konkurs dobrego czytania (dla najmłodszych) lub też konkurs recytatorski.

Przygotowanie konkursu związane jest prawie zawsze z wykonaniem plakatu. Sposób jego opracowania uzależniony jest od rodzaju konkursu. Napisy lub rysunki mogą być wykonane przez dzieci.

Na plakacie należy zawsze umieścić warunki konkursu oraz termin oddania odpowiedzi. Konkursy mogą być długolub krótkoterminowe. Wyznaczenie dalszego terminu składania odpowiedzi ma zarówno dodatnie jak i ujemne strony, gdyż w takim wypadku wprowadzie więcej czytelników może wziąć udział w konkursie, lecz dłuższy okres jego trwania osłabia zainteresowanie dzieci, a nawet spowodować może znużenie. Krótki termin zwiększa ożywienie wśród czytelników, lecz ogranicza ilość dzieci biorących udział w konkursie.

Zakończeniem każdego konkursu powinno być wręczenie nagród uczestnikom, którzy dali najlepsze odpowiedzi. Sprawia im to ogromną radość oraz mobilizuje do częstego brania udziału w konkursach.

Wyniki konkursu winny być skrupulatnie notowane przez bibliotekarkę. W notatce takiej należy uwzględnić: ilość uczestników (dziewcząt i chłopców), procent trafnych odpowiedzi, dokładny opis plakatu konkursowego oraz spostrzeżenia bibliotekarki w sprawie organizacji konkursu i wnioski. W tym celu należy prowadzić specjalny zeszyt konkursów.

W ramach niniejszego artykułu nie da się omówić wszystkich typów konkursów, jakie mogą być organizowane w czytelnich dziecięcych; zależą one w dużej mierze od pomysłowości bibliotekarki i dzieci. Podajemy tu jedynie kilka przykładów konkursów, które urządzone były na terenie paru bibliotek dziecięcych w Warszawie i na Śląsku.

W pierwszym rzędzie omówimy dość szczegółowo konkurs z zakresu zagadnień polityczno-społecznych, który można wykorzystać w bibliotekach w związku z uczczeniem rocznicy PKWN i ogłoszenia Manifestu Lipcowego. Celem konkursu jest:

- a) zwrócenie uwagi czytelników, na ogromne korzyści, jakie niesie dzieciom ustrój socjalistyczny,
- b) skierowanie zainteresowań dzieci do książek, które poruszają powyższe zagadnienia.

Przed wywieszeniem plakatu konkursowego należy zapowiedzieć dzieciom, iż w najbliższych dniach rozpoczyna się konkurs i zachęcić je do wzięcia w nim udziału. Dobrze jest zwrócić czytelnikom uwagę, aby po przeczytaniu książek, z których cytaty umieszczone zostaną na plakacie konkursowym, zastanowiły się nad paroma zagadnieniami: które dzieci z danych książek miały szczęśliwe życie i dlaczego? Czy dzieci te uczyły się — i w jakich warunkach? Które były otoczone opieką i przez kogo? Czy dzieci były wyzyskiwane, przez kogo i w jaki sposób? Czy widziały wyzysk, krzywdę i nędzę innych dzieci?

Wcześniej podanie dzieciom pytań do przemyślenia znacznie ułatwi przeprowadzenie pogadanki, którą należy po-

łączyć z ich wypowiedziami. Pogadanka ta stanowić będzie zakończenie konkursu. Oczywiście požądane jest, aby wzięli w niej udział nie tylko uczestnicy konkursu, ale jak najliczniejsza grupa czytelników biblioteki.

Do konkursu należy wybrać tylko te książki, które czytelnia posiada w swoim księgozbiorze i które cieszą się dużą poczytnością wśród dzieci. Dla przykładu wybrałam następujące: KOROLENKO W. G. *Dzieci podziemia*, PRUS B. *Antek*, HERTZ B. *Z dziejów terminatora*, MICHALSKA M. *Hela będzie traktorzystką*, ALEKSIN A. *31 dni*, BAGMUT J. *Szczęśliwy dzień Igora*.

Konkurs polega na odgadnięciu przez czytelników z jakich książek wybrane zostały podane urywki. Dla urozmaicenia i ożywienia plakatu można pod tekstem wybranego fragmentu zamieścić rysunek charakterystyczny dla danego urywka, lub danej książki.

Plakat konkursowy powinien się składać z trzech następujących części:

KONKURS

I. TE DZIECI ŻYŁY W CZASACH KAPITALISTYCZNYCH

Podajcie ich imiona, oraz nazwiska autorów i tytuły książek, w których o nich czytaliście.

1. — Matka chrzestna? — wtrącił pytanie Felek.

— Tak. Dała mi list do najlepszego szewca warszawskiego, żeby cię przyjął do terminu.

— A szkoła?

— Ha, będziesz musiał rzucić szkołę. Jesteś, powiadają w tym wieku, żeś powinien już sam na siebie zarabiać.

— Nie, nie! nie chcę, nie chcę! — zapłakał, tuląc głowę do piersi matki.

— Trudno, co robić? To jedyny dla nas ratunek.

Temat rysunku: chłopiec w warsztacie szewca.

2. Gdy tam w górze nad ziemią przepływały obłoki zasłaniające światło słoneczne, ściany podziemia zupełnie tonęły w ciemnościach, a po chwili znów widać był nieciosane, zimne kamienie, które zdawały

się trzymać w swych mocnych objęciach maleńką postać dziewczynki. Bezwiednie przypomniały mi się słowa Walka o „szarym kamieniu“, który wysysał z Marusi całą jej radość...

Temat rysunku: podziemie grobowca, w którym mieszka-
ją dzieci (wg. str. 51).

3. Antek zamyślił się frasobliwie.— Ha, trudno — rzekł w duchu.— Bije bo bije, ale przynajmniej pokaże jak się wiatraki stawiają...

— Com się tam miał nauczyć! — odparł chłopiec — kartofle skro-
bia się tak w szkole, jak i w domu, świniom tak samo daje się jeść. Tyle
tylko, żem parę razy profesorowi buty wyczyścił.

— Poślijcie mnie już tam, gdzie uczą budować wiatraki...

Temat rysunku: dziewczyna pasie bydło, chłopiec robi
z patyków wiatrak.

II. TO SĄ DZIECI Z POLSKI, Z ZSRR I Z KRAJÓW DEMOKRACJI LUDOWEJ.

Podajcie imiona tych dzieci oraz nazwiska autorów
i tytuły książek w których o nich czytaliście.

1. — W imieniu Rady Narodowej — podniósł uroczyste głos ten
na samochodzie — udzielam pochwały czworgu dzieciom ze wsi Kali-
nówka.... za przytomność umysłu, dbałość o dobro społeczne i za odwagę.
Ponadto Hela..... dostaje w nagrodę od Powiatowej Rady Narodowej
książkę“.

Temat rysunku: Dziewczynka stoi obok traktora wraz
z kowalem, który wyjaśnia jej budowę maszyny. (wg. str. 38).

2. Major stał w uroczystej postawie.

— Dowództwo szkoły — powiedział major — postanowiło nagro-
dzić nasze celujące postępy w ubiegłym roku szkolnym i wasze wzo-
rowe zachowanie się w obozie wysoką nagrodą. Będziecie stać na war-
cie przy bojowym czerwonym sztandarze Suworowskiej Szkoły Woj-
skowej — jako pierwszy.

Igor poczuł, że radość rozpiera mu piersi.

Temat rysunku: uczniowie szkoły wojskowej wraz z ofi-
cerem wychowawcą na spacerze. (wg. str. 117).

3. Wysoko nad morzem stoi murowany dom z wieżyczkami. Zauważyliśmy go w dniu przyjazdu do obozu. Dawniej przed rewolucją przyjeżdżał do tego domu jakiś hrabia.

Dom z wieżyczkami jest najładniejszym w całym mieście. Urządzono tu sanatorium dla dzieci chorych na gruźlicę kości. Jeszcze przed wojną przywożono tu dzieci z całego kraju.

Temat rysunku: mecz siatkówki, po jednej stronie chłopcy, po drugiej dziewczęta (wg str. 117).

III. W tej części plakatu należy podać do wiadomości dzieci, że odpowiedzi należy składać do dnia..., a w dniu odbędzie się zakończenie konkursu połączone z wręczeniem nagród tym czytelnikom, którzy dali najlepsze rozwiązania oraz pogadanka z wypowiedziami dzieci na temat przeczytanych książek.

Nazwisk autorów i tytułów książek nie należy umieszczać na plakacie, są one jedynie podane do wiadomości bibliotekarki.

Inne rodzaje konkursów, stosowanych w bibliotekach dla dzieci podamy w następnym numerze „Poradnika Bibliotekarza“.

Jadwiga Czarnecka

DOWODY NABYCIA

Książki biblioteczne stanowią własność publiczną, która musi być kontrolowana. Wskutek tego podlegają one ścisłej ewidencji, tzn. muszą być zapisane w specjalnej księdze inwentarzowej. Podstawą zapisania książki do inwentarza jest dokument stwierdzający jej wpływ do biblioteki. Dokumenty te, ułożone w pewnym określonym porządku, pozwalają stwierdzić kiedy i pod jakimi numerami wpływające książki zostały wciągnięte do inwentarza.

Na każdą książkę, która wpływa do biblioteki, musi być dokument stwierdzający, jakie jest źródło jej wpływu. Dokumenty takie, zwane **d o w o d a m i n a b y c i a** lub **d o w o d a m i w p ł y w u**, biblioteka otrzymuje jednocześnie

z książkami (np. rachunek, specyfikacja), bądź też sporządza je we własnym zakresie (np. podziękowanie za dar).

Istnieją różne dowody nabycia, zależnie od rodzaju wpływu czy źródła nabycia książek. Jeżeli biblioteka zakupuje książki we własnym zakresie, otrzymuje z księgarni rachunek, na którym wymienione są zakupione przez nią książki, a przy każdej z nich podana jest cena. W tym wypadku dowodem nabycia na zakupioną partię książek jest wystawiony przez księgarnię r a c h u n e k. Księgarnia powinna przysłać 2 egzemplarze rachunku (oryginał i kopię), gdyż 1 egzemplarz musi pozostać w dowodach kasowych komórki finansowej, która reguluje należność, a drugi — w aktach biblioteki.

Jeżeli książki pochodzą z centralnego zakupu, biblioteki otrzymują wraz z przesyłką specyfikację (w 2-3 egz.) sporządzoną przez instytucję zajmującą się ekspedycją książek (Dom Książki). Na specyfikacji podany jest numer zamówienia instytucji centralnej, która książki zakupiła i zleciła ich wysłanie (Centralny Zarząd Bibliotek) oraz wykaz książek wraz z cenami. S p e c y f i k a c j a ta jest dowodem nabycia. Z otrzymanych specyfikacji 1 pozostaje w bibliotece, a 1-2 przesyła się do wskazanej instytucji z potwierdzeniem odbioru.

Dla książek otrzymanych w darze dowodem nabycia jest k o p i a p o d z i ę k o w a n i a (potwierdzenia) wysłanego instytucji czy osobie, która książki ofiarowała. Podziękowanie (potwierdzenie) powinno zawierać dokładny wykaz otrzymanych książek.

Gdy wpływają do biblioteki książki od czytelników wzamian za niezwrócone książki biblioteczne, bibliotekarz powinien każdorazowo wydać pokwitowanie. K o p i e t y c h p o k w i t o w a ń stanowią dowody nabycia na książki, zwracane przez czytelników wzamian za egzemplarze zagubione czy zniszczone.

Jak wynika z powyższego, każdy dokument, stanowiący dowód nabycia, musi zawierać p e ł n y w y k a z k s i ą ż e k, których dotyczy; dlatego też po otrzymaniu książek zakupionych we własnym zakresie, bądź też przysłanych z zakupu centralnego, należy sprawdzić (najlepiej przy udziale

2-3 osób), czy załączony do nich dokument (rachunek bądź specyfikacja) zgadza się z zawartością paczki. W razie stwierdzenia niezgodności lub braków należy na dokumencie sporządzić odpowiednią notatkę i zaopatrzyć ją podpisami osób, które uczestniczyły przy otwarciu paczki, a następnie zwrócić się do instytucji, która dokonała wysyłki, z prośbą o wyjaśnienie niezgodności, ewentualnie o nadesłanie brakujących egzemplarzy.

Dowody nabycia wypisane w bibliotece (np. na dary lub zwroty za książki zagubione) muszą zawierać dokładne wykazy uwzględniające autora, tytuł, miejsce i rok wydania oraz liczbę tomów i liczbę egzemplarzy dzieła.

Po sprawdzeniu czy też sporządzeniu dowodu nabycia wpisujemy wpływy do księgi inwentarzowej, a na wykazie przy każdej książce podajemy numer inwentarzowy, pod którym została ona zapisana. Następnie kierownik biblioteki stwierdza swoim podpisem na każdym egzemplarzu dowodu, że wymienione w nim książki są włączone do inwentarza pod wskazanymi numerami.

Przy książkach otrzymanych w darze, a nie włączonych do księgozbioru, pisze się przeznaczenie danej książki, np. „pozostawiono w rezerwie“, „oddano na makulaturę dn.....“

Wszystkie dowody nabycia przechowuje się w s p e c j a l n y c h t e c z k a c h, przy czym najlepiej jest założyć trzy teczki, a mianowicie: 1) na „zakup własny“ („indywidualny“), 2) na „zakup centralny“, 3) na „pozostałe wpływy“.

W większych bibliotekach, do których wpływa więcej książek z różnych dodatkowych źródeł, jak np. z darów, ze zwrotów za książki zagubione, ewentualnie z wymiany itp., należy dla każdego z tych rodzajów założyć oddzielną teczkę.

W obrębie każdej teczki układa się dowody w e d ł u g d a t oraz oznacza je k o l e j n y m n u m e r e m o d l w k a ż d y m n o w y m r o k u k a l e n d a r z o w y m. Przed numerem stawia się umówioną literę określającą rodzaj wpływu np. z. — zakup własny, zc — zakup centralny, d — dar itd.

Po numerze pisze się ostatnie cyfry roku kalendarzowego, np. zc 27/52. Znak ten, stanowiący tzw. n u m e r n a b y -

c i a, wpisuje się do księgi inwentarzowej (rubr. 11) przy wszystkich pozycjach, których dany dowód dotyczy.

Z chwilą wpływu książek do biblioteki wszystkie omówione tutaj czynności powinny być wykonane w możliwie najkrótszym czasie, gdyż ułatwi to zachowanie porządku w prowadzeniu ewidencji.

Zastosowanie się do podanych w artykule wskazówek gwarantuje bibliotekarzowi możliwość okazania na każde żądanie dowodów nabycia każdej książki, znajdującej się w bibliotece oraz wskazania numerów inwentarzowych książek, które wpłynęły w określonym terminie i za określonymi dowodami.

Edward Iwańczak

KILKA UWAG O NIEMIECKICH PISARZACH POSTĘPOWYCH

Coraz mocniej zacieśniają się więzy przyjaźni między Polską Ludową, a Niemiecką Republiką Demokratyczną. Coraz szerzej rozumiana jest konieczność umocnienia dobrosąsiedzkich stosunków z narodem niemieckim, konieczność wzajemnego poznania dorobku kulturalnego obu krajów oraz metod pracy przy budowie zrębów socjalizmu. Poważną rolę w zbliżeniu obu narodów odegrać może poznanie postępowych tradycji literatury niemieckiej przez czytelników polskich, poznanie twórczości młodych pisarzy, walczących piórem o ustrój sprawiedliwości społecznej, o wychowanie nowego człowieka, budowniczego lepszej przyszłości Niemiec.

Nasze wydawnictwa dokonały dużego wysiłku dając w ostatnich dwóch latach ponad 60 pozycji przekładów najbardziej wartościowych niemieckich książek beletrystycznych i popularno-naukowych. Zadaniem bibliotekarzy jest popularyzowanie tej literatury przy pomocy dostępnych im środków propagandy, jak tematyczne wystawki („Przyjaźń niemiecko-polska“, „NRD walczy o pokój“, „Odra i Nysa granicą pokoju“ itp), wieczory autorskie i dyskusyjne, głośne czytanie urywków itp.

Wśród współczesnych pisarzy niemieckich na czoło wysuwają się: ANNA SEGHERS, — laureatka Międzynarodowej Stalinowskiej Nagrody Pokoju, FRYDERYK WOLF, EDWARD CLAUDIUS, WALTER POLLATSCHEK, JOHANNES BECKER, JAN PETERSON, STEFAN HERMLIN, WILLI BREDEL, HANS MARCHWITZA.

Dwaj ostatni (Bredel, Marchwitza) gościli w Polsce, uczestnicząc w zorganizowanych z tej okazji wieczorach autorskich.

Najpiękniejsze, najlepsze powieści ANNY SEGHERS to *Siódmy krzyż*, *Umarli pozostają młodzi* i *Ocalenie*. Twórczość tej pisarki o światowej sławie omawialiśmy w nr 12/50 r. „Poradnika Bibliotekarza“.

Współczesną rzeczywistość niemiecką opisuje w pierwszym rzędzie WILLI BREDEL. Na wyróżnienie zasługuje jego powieść *50 dni* poświęcona odbudowie wsi niemieckiej, zniszczonej na skutek powodzi. Autor wykazuje w książce jakie możliwości posiada zorganizowana akcja ożywiona świadomością polityczną. Wielką popularnością cieszą się również inne książki tego pisarza, byłego robotnika hamburskiego, jak *Spotkanie nad Ebro*, *Twój nieznany brat* i inne.

Znana i popularna jest u nas książka JANA PETERSONA. *Nasza ulica*, drukowana swego czasu w Życiu Warszawy. Doczekała się ona obecnie 4-tego wydania.

WALTER POLLATSCHEK i EDWARD CLAUDIUS to pisarze odznaczeni nagrodą państwową NRD. Na szczególną uwagę zasługuje powieść Claudiusa *Ludzie po naszej stronie*.

Prócz wymienionych pisarzy współczesnych, poruszających zagadnienia przemian społeczno-politycznych NRD i walki klasy robotniczej o realizację dwuletniego planu NRD, a obecnie pięcioletniego, wielką poczytnością cieszą się w Polsce książki A. ZWEIGA, HENRYKA I TOMASZA MANNA, B. KELLERMANNA i innych antyfaszystowskich pisarzy starego pokolenia.

Popularyzacja postępowej literatury niemieckiej przyczyni się niewątpliwie do pogłębienia przyjaźni niemiecko-polskiej, a tym samym do utrwalenia pokoju na świecie.

WŚRÓD KSIĄŻEK

Zbigniew Landau

W ostatnim czasie na rynku księgarskim ukazało się kilka nowych wydawnictw, poświęconych zagadnieniom *księgowstwa i bibliotekarstwa*. Postaramy się pokrótce zapoznać czytelników z ich treścią, stopniem trudności i przydatnością dla pracowników bibliotek.

CZARNECKA J., RODZIEWICZ Z. *Jak pracować w bibliotece*. Wskazówki dla pracowników bibliotek społecznych W-wa 1951 Nasza Księgarnia, s. 125, 3 nlb.

Książka poświęcona jest pracy bibliotekarza w małej bibliotece. Kolejno zostały w niej omówione: urządzenie biblioteki (w zależności od warunków lokalowych), dobór i gromadzenie księgozbioru, jego opracowanie (inwentaryzacja, katalogowanie, klasyfikowanie itd) i udostępnianie, propaganda książki i czytelnictwa, sprawozdawczość i statystyka oraz współpraca bibliotekarza z aktywnym czytelnictwem. Jak widzieć już z tego, bardzo schematycznego przedstawienia treści, książka zawiera sumę najniezbędniejszych wiadomości dotyczących *całości* pracy bibliotekarza. Nie ogranicza się ona, jak oba powyższe polskie podręczniki bibliotekarstwa¹⁾, tylko do omówienia techniki gromadzenia i opracowania księgozbioru, lecz również podaje wskazówki z zakresu propagandy książki i czytelnictwa (wystawa, plakat, katalog-plansza, album, składanka, wieczór literacki i recenzyjny, współpraca z aktywnym czytelnictwem). Na tym właśnie polega podstawowa zaleta i znaczenie tego krótkiego podręcznika. Drugą jego zaletą jest jasność wykładu i przejrzystość treści, nie obciążonej wiadomościami zbędnymi dla pracy w małej bibliotece.

Książka napisana jest łatwo, wydana starannie, zawiera dużo wzorów, rysunków i fotografii, ułatwiających zrozumienie poszczególnych zagadnień i praktyczne stosowanie zawartych w niej wskazówek. Książkę polecać należy szczególnie bibliotekarzom, którzy nie ukończyli żadnych kursów, gdyż wprowadzi ona ich w pracę biblioteki oświatowej w sposób łatwy, a jednocześnie wyczerpujący.

GRYCZ J. *Z dziejów i techniki książki*. Wrocław 1951 Zakł. Nar. im. Ossolińskich s. 271.

GRYCZ J. *Bibliotekarstwo praktyczne w zarysie*. Wyd. 2. Wrocław 1951 Ossolineum.

MILLEROWA J. *Krótki podręcznik bibliotekarski*. Wyd. II uzupełnione. W-wa 1950 ZBiAP 87. Biblioteczka Podręczna Bibliotekarza Nr 5.

Autor, jeden z najwybitniejszych współczesnych polskich bibliotekarzy naukowych, we wstępie określił w następujący sposób zadania i treść książki: *Ma ona dać przegląd historycznego rozwoju książki, najpierw rękopiśmiennej, a następnie drukowanej, po czym w oddzielnych rozdziałach zajmuje się ilustracją i zdobnictwem książkowym, oprawą, a wreszcie przebiegiem wytwarzania i rozpowszechniania książek* (s. 11). Zadania te zostały przez autora sumiennie zrealizowane. Praca daje „usystematyzowany zbiór encyklopedycznych wiadomości” z zakresu dziejów i techniki książki. (Np. w części poświęconej technice drukarskiej kolejno omówione są: przygotowanie składu druku, stereotypia, składanie maszynowe, linotyp itp; w części dotyczącej drukarstwa polskiego — chronologicznie, najważniejsze oficyny drukarskie od pierwszych S. Fiola, J. Hallera, F. Unglera, aż do okresu młodopolskiego).

Pomimo, że temat książki nie jest związany bezpośrednio z codzienną pracą biblioteki powszechnej, nie ulega wątpliwości, że każdy świadomy swych zadań bibliotekarz powinien się z nią zapoznać. Pozwoli mu to na pogłębienie znajomości książki — jej dziejów i techniki — tak niezbędnej w pracy bibliotekarskiej.

Z dziejów techniki książki jest pracą dość trudną i bibliotekarzom nieprzygotowanym w tej dziedzinie zrozumienie jej może nastręczać pewne trudności. Tym czytelnikom radzimy uprzednio zapoznać się z popularną pracą Jana Muszkowskiego²⁾. Poważne ułatwienie w zrozumieniu książki stanowi umieszczone w niej w liczbie przeszło stu, całostronicowe fotokopie-przykłady różnych rodzajów druków, ilustracji i opraw.

Masowa praca bibliotek związkowych. Z doświadczeń bibliotek radzieckich związków zawodowych. (Tłum. z ros.) W-wa 1951 KiW s. 97,2 nlb.

W książeczce zamieszczone są trzy artykuły omawiające pracę: Biblioteki Ruchomej Zw. Zaw. Pracowników Handlu Państwowego i Żywności w Moskwie, Biblioteki Domu Nauczyciela w Stalingradzie i Biblioteki Rady Zakładowej Fabryki Traktorów w Stalingradzie. Autorzy artykułów, którymi są kierownicy wyżej wymienionych bibliotek, w sposób prosty i łatwy przedstawiają metody stosowane przez nich w pracy z czytelnikami, zwracając dużą uwagę na omówienie roli współpracy z aktywnym czytelnictwem. W związku z dużą aktualnością poruszanych w broszurze tematów, dla pracy naszych bibliotek, warto, aby zapoznali się z nią wszyscy bibliotekarze oświatowi.

²⁾ Jan Muszkowski: *Zarys historii książki*. W-wa 1949 TURiL — Korespondencyjny Kurs Bibliotekarski — skrypt 3—4.

Studia nad książką poświęcone pamięci Kazimierza Piekarskiego. Wrocław 1951 Zakł. Nar. im. Ossolińskich s. 393, 3 nlb. Książka w Dawnej Kulturze Polskiej pod redakcją K. Budyka i A. Gryczowej. Tom. I.

Kazimierz Piekarski, którego uczczeniu poświęcony jest omawiany zbiór prac, był w okresie międzywojennym najwybitniejszym znawcą historii książki polskiej. Pierwsza część książki zawiera wspomnienia o nim pióra W. Borowego, J. Wegnera i A. Gryczowej; w drugiej — zamieszczono dwanaście prac monograficznych z zakresu księgoznawstwa (metodyka badań, dzieje książki i bibliografie dzieł prawnych B. Groickiego z XVI wieku); trzecia część, zatytułowana „Z pogranicza książki“, zawiera prace J. Krzyżanowskiego, K. Badeckiego, Z. Ameisenowej i B. Olszewicza. Większość prac zamieszczonych w części II-ej i III-ej to opracowania omawiające bardzo szczegółowo problemy księgoznawstwa. W związku z tym książka nadaje się głównie dla pracowników naukowych, na co zresztą wskazuje jej niewielki nakład. Nie należy tego oczywiście rozumieć w ten sposób, że bibliotekarze oświatowi nie powinni z niej korzystać, przeciwnie — zaznajomienie się choćby tylko z niektórymi pracami (szczególnie z częścią pierwszą) będzie bardzo korzystne, gdyż powiększy poważnie ich zasób wiedzy o książce i bibliotekarstwie.

LEKKI ADOLF. *Przełom.* Warszawa 1951. „Książka i Wiedza“ s. 104, 2 nlb.

Wies polska na drodze do przebudowy toczy ciągłą, nieustępliwą walkę z wrogimi siłami opóźniającymi tę przebudowę. „Przełom“ to krótka, zwarta powieść, ilustrująca przebieg tego rodzaju walki we wsi Kowalewiec, w przeddzień założenia tam spółdzielni produkcyjnej. Pierwsze strony, poświęcone okresowi przed założeniem spółdzielni, obrazują trudności i ciężką walkę o byt chłopów średniorolnego, straszliwą nędzę i głód biedniaka oraz dobrobyt wyzyskiwacza, bogacza wiejskiego, zbijającego majątek na cudzej krzywdzie. Jesteśmy świadkami jak, pod wpływem działalności organizacji partyjnej, narasta wśród chłopów świadomość, że tylko spółdzielnia produkcyjna może być rozwiązaniem panujących stosunków. Kulacy, zjednoczeni w walce przeciwko znieprawomocnionym przemianom, nie przebiegają w środkach, uciekając się do najbardziej haniebnych posunięć. Partia początkowo zajmuje pozycję defenzywną, starając się przeciwdziałać ich działalności przez rozwinięcie

uświadamiającej propagandy wśród mieszkańców Kowalewic. Metoda okazuje się niesłuszna. Partia przechodzi do ofenzywy, ujawniając łotrostwa i wrogą działalność kułaków. Do akcji uświadamiającej wciągnięty zostaje aktyw młodzieżowy. Praca idzie opornie — chłopci boją się tego „nowego“ co stoi za progiem. Wreszcie po długich miesiącach uchwalają przystąpienie do spółdzielni. Oczywiście nie wszyscy — jeszcze wielu z nich tkwi głęboko w narosłych przesądach — zgłaszają się ci, którzy potrafią bystro patrzeć w przyszłość i widzą szerokie perspektywy socjalistycznej przebudowy wsi.

Mocny końcowy akcent książki (opis zebrania na którym chłopci podpisują przystąpienie do spółdzielni) każe wierzyć, że ziarno padło na podatną glebę, i, że w niedługim czasie, Kowalewice mogą stać się jedną z przodujących spółdzielni produkcyjnych.

Autor wyraźnie wskazuje, że walka w Kowalewicach była trudna, że miejscowe władze partyjne popełniły szereg błędów (pominięcie kobiet w akcji uświadamiającej, słabe oparcie się o średniaka), ale jednocześnie ukazał, jak w walce rosną mocni ludzie, organizatorzy nowego życia na wsi.

Książeczka, napisana z prostotą, łatwa, poruszająca najbardziej aktualne dla wsi zagadnienia, winna się znaleźć we wszystkich wiejskich bibliotekach.

R. Ł.

NIZIURSKI EDMUND. *Gorące dni*. Powieść. W-wa 1951. Państwowy Instytut Wydawniczy s. 252.

Powieść Niziurskiego o problematyce wiejskiej jest książką pisaną z wyraźną pasją literacką. Autor obrazuje przebieg walki klasowej w istniejącej już spółdzielni produkcyjnej — walki toczącej się właściwie o duszę średniaka. Jest to nowe ujęcie zagadnienia, gdyż dotychczasowe powieści z tego zakresu ukazywały czytelnikowi narastanie tej walki we wsi kroczącej dopiero do przyjęcia nowej formy — spółdzielni produkcyjnej.

Do spółdzielni w Ochocie należeli w większości średniacy, którzy, nie wierząc zbyt w korzyści płynące ze wspólnej gospodarki, przysłowiovo świadczyli „Panu Bogu świeczkę i diabłu ogarek“ to znaczy część ziemi włączyli do spółdzielni,

a część będącą własnością żon lub rodzin, uprawiali sami. Założyciele i ideowi przywódcy spółdzielni, niecierpliwy, a nawet gwałtowny Pałys i rozważny opanowany Ślimak, liczyli na to, że prawdziwe zrozumienie korzyści płynących ze wspólnej gospodarki nadejdzie po rozliczeniach z pierwszych zbiorów.

Dla uczczenia rocznicy 22 Lipca chłopci we wsi Ochota podejmują zobowiązanie, które wyraża się w budowie domków dla członków spółdzielni. Liczyli na to, że ukończą ją przed nadejściem żniw. Jednak wielkie upały i susza przyspieszyły okres żniw. Chłopci stanęli wobec zagadnienia, czy wykonać zobowiązanie, czy też przystąpić niezwłocznie do żniw, których odłożenie groziło zniszczeniem pierwszego plonu spółdzielni. Moment ten postanowili wykorzystać bogacze wiejscy w osobach kułaka Momota i młynarza Sobczyka. Na skutek ich propagandy, chłopci na wspólnym zebraniu postanawiają zakończyć budowę domków, wychodząc z założenia, że rzeczą ważniejszą jest wykonanie podjętego zobowiązania niż rozpoczęcie żniw. Dopiero mądre i przekonujące wypowiedzi Pałysa, Ślimaka i delegata Partii doprowadziły do odrzucenia nierozsądnej, a nawet złośliwej w tym okresie uchwały. Z pomocą ZMP i POM-u nie tylko zakończono żniwa, lecz także udzielono pomocy chłopom gospodarującym na własnej ziemi. Mimo to wróg nie dał za wygraną, planuje podpalenie stogów, co na szczęście w ostatniej chwili zostaje wykryte i udaremnione. Do jednej z charakterystyczniejszych scen należy zebranie, na którym chłopci podejmują decyzję natychmiastowego rozpoczęcia żniw. Otóż w punkcie kulminacyjnym dyskusji, kiedy najgoręcej ścierają się zdania obu grup, w świetlicy rozbłyska światło żarówki elektrycznej i rozlega się głos spikera. Oto wieś Ochota została włączona do sieci elektrycznej — a na fali radiowej płyną słowa komunikatu, zapowiadającego zmianę upalnej pogody na długotrwałe deszcze. Na tę wiadomość ustępują najbardziej uparci, najbardziej ulegli kułackiej propagandzie — zapada uchwała natychmiastowego przystąpienia do żniw. Ciekawym problemem w książce jest sprawa zetempowca Staśka Klimka i jego małżeństwo z kułacką wychowa-

nicą Stefką Momotówną. Ten zdawałoby się ideowy chłopak w ciągu kilku dni po zawarciu małżeństwa wrasta w kułackie gospodarstwo, mimo iż jest członkiem spółdzielni. Powrót do spółdzielni następuje pod wpływem wstrząsu, jakim był fakt wykrycia przez niego spisku, zorganizowanego przez teścia, a mającego na celu podpalenie stogów i pod wpływem żony, dzielnej i rozsądnej kobiety. Wielką rolę w powieści odgrywa partia. Autor przedstawił ją jako żywy organizm, reprezentowany przez ludzi, którzy wprawdzie czasem popełniają błędy lecz potrafią z nich wyciągać wnioski i naprawiać niewłaściwe posunięcia.

Bardzo udatnie autor przeprowadza zmianę stosunku uczuciowego mieszkańców wsi do spółdzielni. Zmiana ta następuje już w czasie żniw, gdy chłopci, nie należący do spółdzielni, otrzymują pomoc maszynową i gdy żniwa, mimo wszystkich przeszkód, zostają zakończone.

Książka Niziurskiego to jedna z najbardziej pasjonujących powieści o problematyce wiejskiej. Nadaje się do wszystkich bibliotek powszechnych, ze szczególnym uwzględnieniem bibliotek gminnych.

J. L.

Z TERENU

Izabela Nagórska

Z PRACY BIBLIOTEK ŁÓDZKICH

Łódzkie Rejonowe Wypożyczalnie książek dla dorosłych i dla młodzieży mają w swoim dorobku, poza innymi formami pracy z czytelnikiem masowym, szereg imprez żywego słowa propagujących książkę. Oto opis trzech wieczornic spośród ostatnio zorganizowanych.

Dla uczczenia rocznicy urodzin Fryderyka Chopina w lutym br. w 1 Rejonowej Wypożyczalni Książek dla dzieci i młodzieży odbył się muzyczno-literacki WIECZÓR CHOPINOWSKI. Biblioteka, współpracując ściśle z międzyszkolną świetlicą,

mieszczącą się w tym samym co i wypożyczalnia budynku, wykorzystaną przy opracowaniu imprezy nie tylko aktyw czytelniczy, ale także rytmiczny i wokalny zespół świetlicowy.

Program Wieczoru Chopinowskiego obejmował poza wstępnym referatem kierowniczkii biblioteki, obrazującym życie Chopina i znaczenie jego muzyki, następujące (czytane) recytacje: Chopin u Mickiewicza — Łopalewski, Zaczarowany fortepian — Zajączkowski, Kiedy mamusia gra — Bechlerowa, Preludium — Or-Ot, Terkotka — Ujejski, Gdy polonez szopenowski — Konopnicka, oraz inscenizację pt. „Strach ma wielkie oczy“ — Skowrońskiej. Teksty literackie przeplatane były muzyką Chopina (Preludium deszczowe, Etiuda rewolucyjna, mazurek A-mol, etiuda E-dur, polonez A-dur) oraz jego pieśniami (Życzenie, Pieszczotka, Pieśń litewska) i kujawiakiem w wykonaniu zespołu tanecznego. Rocznicowy „Kącik biblioteczny“ zawierał wystawkę życiorysów, zbiorów listów Chopina i poezji o nim.

Dwudziestego czwartego marca br. w 9 Rejonowej Wypożyczalni Książek dla dorosłych odbyła się WIECZORNICA LITERACKA poświęcona MIKOŁAJOWI GOGOŁOWI. Salka, w której zgromadziło się 55 czytelników, przybrała wygląd odświętny. dzięki estetycznej wystawce książek Gogola i czasopism z artykułami poświęconymi twórczości i życiu tego wielkiego pisarza. Na tle błękitnej draperii umieszczono portret Gogola, oraz wielki napis „Mikołaj Gogol 1852—1952“ i gałąź laurową. Po dwóch stronach wystawki zawieszono portrety akwarelowe Marii i Chlestahowa z *Rewizora* oraz fotomontaż wycinkowy ilustracji do twórczości Gogola, zaopatrzony hasłem zawierającym jego słowa: *Myśl moja, moje nazwisko, moja praca będą należeć do Rosji*. Piękny referat o życiu i twórczości wielkiego pisarza wygłosiła kierowniczka biblioteki. Ilustrowany on był, recytowanymi przez członków aktywu bibliotecznego, wyjątkami z książek Gogola. Po recytacjach solowych z „Wija“ i „Powozu“ odczytano, z podziałem na role, 2 scenki z *Rewizora*. Na zakończenie wieczornicy jedna z czytelniczek odegrała na pianinie „Hopaka“ z „Soroczyńskich jarmarków“ *Mosorgskiego*, osnutych na tle utworu Gogola pod

tym samym tytułem, a pracownica biblioteki odczytała wyjątek prozy gogolowskiej w oryginale.

Dnia 23.III. br. 3 Rejonowa Wypożyczalnia Książek dla dorosłych, mieszcząca się na peryferiach Łodzi w Rudzie Pabianickiej, zorganizowała z okazji 5-lecia istnienia biblioteki WIECZÓR KSIĄŻKI. Uroczystość zagałę kierowniczką krótkim przemówieniem na temat współpracy czytelników z biblioteką, a zwłaszcza stosunku aktywu bibliotecznego do placówki w ciągu jej pięcioletniej działalności. Zaproszony prelegent omówił dotychczasowe osiągnięcia Polskiej Ludowej na polu oświaty i kultury oraz perspektywy na przyszłość w zestawieniu z odnośnymi artykułami projektu Konstytucji. Z kolei zabrał głos przedstawiciel Związku Literatów ob. Władysław Rymkiewicz, który wygłosił pogadankę *O realizmie socjalistycznym w literaturze*, zakończoną odczytaniem wyjątku ze swojej *Ziemi wyzwolonej*. Następnie w części artystycznej wystąpili czytelnicy ze śpiewem solowym, duetem wokalnym oraz recytacją. Ostatnim punktem programu było rozdanie nagród książkowych czytelnikom. Przy wręczaniu nagród kierowniczka biblioteki wymieniała powody wyróżnienia, a więc „za wnikliwy i głęboki stosunek do książki marksistowskiej“, „za aktywny udział w życiu biblioteki“, „za propagandę książki agrobiologicznej, technicznej“ itp., „za celowe pogłębienie lektury książek radzieckich“, „za pomoc graficzną przy organizowaniu wystaw bibliotecznych“ itp.

Nastrój całej imprezy był bardzo serdeczny. Czytelnicy przed rozejściem się złożyli gorące podziękowanie organizatorce i kierowniczce biblioteki. Mała salka, wypożyczona po sąsiedzku przez przedszkole, z trudem pomieściła ponad 160 osób biorących udział w uroczystości. W lokalu samej wypożyczalni została zorganizowana wystawa książek. Obejmowała ona następujące działy: „Walka o pokój“, Czterej wiecznie żywi (Hugo, Gogol, Avicenna, Da Vinci) „Światowy Tydzień Młodzieży“, „Nad Projektem Konstytucji“, „Biblioteka przodowników pra-

cy". Wystawę, uzupełnioną czasopismami, ozdobiły bibliotekarki i aktyw czytelniczy odpowiednimi hasłami, dekoracją z papiero-plastyki, portretami i draperiami. Na honorowym miejscu wisiała tablica z nazwiskami wyróżnionych czytelników.

KOMUNIKAT

Centrala Zaopatrzenia Szkół zawiadamia, że w 1952 r. będzie prowadzić następujący sprzęt biblioteczny:

1. Szafy biblioteczne wym. 180 × 120 × 140 cm z przystosowaniem do oszklenia (bez szyb) fornierowane dębem cena zł. 1.020.—
2. Regały do książek otwarte, sosnowe wymiar 200 × 100 × 24 cm " " 320.—
3. Regały do książek zamykane wymiar jak wyżej " " 450.—
4. Regały na czasopisma z szafką w dolnej części wym. 200 × 120 × 45 × 27 cm " " 561.—
5. Stoły dla czytelników sosnowe wymiar 160 × 65 × × 76 cm " " 300.—
6. Krzesła bukowe " " 44.10
7. Taborety kwadratowe sosnowe " " 37.40
8. Skrzynki kartotekowe 4-szufladowe " " 260.—
9. Skrzynki kartotekowe 1-szufladowe " " 150.—
10. Kartoteki do kart książki (Dostawa w II-gim kwartale)
11. Kartoteki do kart czytelnika (Ceny narazie nie ustalone).
12. Klamry katalogowe.

Zamówienia na meble należy kierować do Biura Mebli Centrali Zaopatrzenia Szkół — Warszawa, ul. Puławska 12.

Skrzynki kartotekowe, kartoteki i klamry można zamawiać i nabywać w Detalicznych Punktach Sprzedaży „Czas“.

W zamówieniach należy podawać dokładnie:

1. Nazwę i adres instytucji zamawiającej.
2. „ „ „ odbierającej.
3. Stację kolejową przyjmującą przesyłki drobnicowe.
4. Bank finansujący z podaniem konta.
5. Zamawiany sprzęt.

Jeżeli należność jest płatna z kredytów inwenstycyjnych, należy podać: część, dział, rozdział, § i nr wniosku Państw. Planu Inwestycyjnego na r. 1952.

Z kredytów budżetowych podać część, dział, rozdział, § i pozycję.

Należność płatna przelewem: podać Nr naszego rachunku, którego wpłata dotyczy.

Przy wpłatach zaliczkowych powołać się na numer i datę zamówienia.

Przewóz kolejowy opłaca odbiorca.

UWAGA: W razie stwierdzenia szkody w czasie transportu kolejowego należy sporządzić urzędowy protokół kolejowy na drukach P.K.P. przy odbiorze towaru. W razie odmowy przez PKP sporządzenia protokołu, należy sporządzić protokół zastępczy we własnym zakresie, z udziałem przedstawiciela czynnika społecznego, z uwidocznieniem w protokole faktu odmowy spisania protokołu przez władze PKP.

W wypadku stwierdzenia szkód po odbiorze przesyłki, należy natychmiast wezwać władze kolejowe do spisania protokołu, nie później jednak jak w ciągu 3-ch dni od odbioru towaru z kolei.

Reklamacje należy składać najpóźniej w ciągu 7 dni od daty otrzymania przesyłki kierując do „CeZaS” odnośne protokoły wraz z listami przewozowymi. Podstawą do uznania strat może być jedynie odpowiednio sporządzony protokół przy odbiorze uszkodzonej przesyłki.

Redaguje: Komitet Redakcyjny

Wydawca: Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich.

Adres redakcji i administracji: Warszawa, Koszykowa 26.

Warunki prenumeraty: 18 zł. rocznie.

Nakład 11.000 egz. Papier drukowy satynowany kl. V, 61×86 cm, 60 g.
Obj. 1½ ark. Zam. nr 283 z dnia 30.V.52. Druk ukończono dn. 1.VII.52

Warszawska Drukarnia Naukowa, W-wa, ul. Śniadeckich 8. 3-B-17440